

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 lipca 2015 roku numer (...) - (...) / D Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek J. Ł. w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2014 roku do 31 marca 2009 roku podwyższa się o 50%.

Decyzja została wydana na podstawie art.34 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku, nr 167, poz.1322 ze zm.) oraz art.83 ust.1 punkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.121 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż w przekazanych do Zakładu deklaracjach rozliczeniowych płatnik J. Ł. wskazał stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,80%. Z danych zaewidencjonowanych w systemie informatycznym ZUS wynika, że w okresie od 1 lutego 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku płatnik zgłaszał do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych. Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grupy działalności do której płatnik należał (produkcja mebli kuchennych) wynosiła 2%. Zakład wskazał, iż zgodnie z treścią art.34 ust.1 ww. ustawy w przypadku zaniżenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na skutek nieprawidłowego ustalenia liczby ubezpieczonych lub grupy działalności przez płatnika Zakład ustala w drodze decyzji stopę procentową tej składki za cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik wskazał zaniżoną stopę składki na ubezpieczenie wypadkowe i Zakład był zobowiązany ustalić wysokość składki w wysokości 150%.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. Ł. wniósł o jej uchylenie oraz ustalenie stopy procentowej składki wypadkowej w wysokości 2%.

W uzasadnieniu podał, że działalność gospodarczą prowadzi od 1 lutego 2007 roku. Zgodnie z art.31 ust.7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie był zobowiązany do przekazania za 2007 rok informacji o której mowa w art.31 ust.6 ww. ustawy. W związku z tym przyjął stopę składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,80%. Prawidłowa wysokość składki wynosiła 2%. Zaniżenie stopy procentowej było wynikiem niewiedzy, pomyłki a nie świadomego działania. Zdaniem ubezpieczonego nie wystąpiła żadna z przesłanek określonych w art.34 ww. ustawy, bowiem zgłaszał do ubezpieczenia co najmniej 10 osób oraz podał prawidłowy kod klasyfikacji działalności gospodarczej.

Nadto wskazał, iż w 2011 roku Zakład przeprowadził kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek do których poboru jest zobowiązany Zakład. Kontrola objęła okres od lutego 2007 roku do grudnia 2009 roku. W protokole kontroli Zakład wskazał, iż płatnik składek zadeklarował składki na ubezpieczenie społeczne zgodnie z obowiązującymi przepisami, co utwierdziło go w przekonaniu, że składki zostały prawidłowo ustalone.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniosła o jego oddalenie. Wskazała, iż płatnik w przekazanych za okres od kwietnia 2008 roku do marca 2009 roku deklaracjach rozliczeniowych wskazał stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe 1,80% zamiast prawidłowo 2%. Płatnik zgłaszał do ubezpieczenia wypadkowego średniomiesięcznie co najmniej 10 ubezpieczonych oraz iż posiadał kod działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (...), dla produkcji mebli kuchennych. Dla tej działalności stopa procentowa składki wynosi 2%.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. Ł. prowadzi od 1 lutego 2007 roku działalność gospodarczą pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe J. Ł., której przedmiotem jest produkcja mebli kuchennych oraz sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i artykułów użytku domowego, gdzie indziej niesklasyfikowanych.

W spornym okresie działalność ubezpieczonego była oznaczona w Polskiej Klasyfikacji Działalności numerem (...). (pismo Urzędu Statystycznego – k.3 akt ZUS)

Ubezpieczony zgłaszał do ubezpieczenia społecznego średniomiesięcznie co najmniej 10 pracowników. (okoliczność bezsporna)

Ubezpieczony zadeklarował procentową składką na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,80%. (okoliczność bezsporna)

W styczniu 2011 roku Zakład przeprowadził kontrolę prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych świadczeń do których pobierania jest zobowiązany Zakład oraz zgłaszania do ubezpieczeń i ubezpieczenia zdrowotnego. Kontrola obejmowała okres od lutego 2007 roku do grudnia 2009 roku. W protokole kontroli Zakład wskazał, iż płatnik składek zadeklarował składki na ubezpieczenia społeczne zgodnie z obowiązującymi przepisami i przedstawionymi dokumentami rozliczeniowymi. (protokół kontroli – k.4-8)

Ubezpieczony podał w Zakładzie prawidłowy kod klasyfikacji przeważającej działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności dla produkcji mebli kuchennych oraz prawidłową liczbę ubezpieczonych. (okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Został ustalony na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów, których strony nie kwestionowały.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe została określona w ustawie z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. 2015.121 ze zm.) w granicach od 0,4 od 8,12% podstawy wymiaru składki (art.22 ust.1 punkt 4 ww. ustawy).

Zgodnie z treścią art.22 ust.3 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zasady różnicowania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe określają przepisy ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.1242, zwanej w dalszej części uzasadnienia ustawą wypadkową).

Stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy (art.27 ww. ustawy wypadkowej). Stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych ustala Zakład jako iloczyn stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek i wskaźnika korygującego ustalonego dla płatnika składek, z zastrzeżeniem art.33 (art.28 ust.2 ww. ustawy).

Grupy działalności zostały określone na podstawie rodzaju działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 roku w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz.878).

Stopę procentową składki dla grupy działalności ustala się w zależności od kategorii ryzyka ustalonej dla tej grupy (art.30 ust.1 ustawy wypadkowej). Kategorię ryzyka ustala się dla grupy działalności w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, poszkodowanych w wypadkach

przy pracy śmiertelnych i ciężkich, stwierdzonych chorób zawodowych, zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (art.30 ust.2 ustawy wypadkowej).

Wartość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w zależności od kategorii ryzyka zawiera załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustala płatnikowi składek kategorię ryzyka na podstawie danych o liczbie poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich, stwierdzonych chorób zawodowych, zatrudnionych w warunkach zagrożenia (art.31 ust.3 ustawy wypadkowej). Jeżeli Zakład nie ustali kategorii ryzyka, ze względu na brak obowiązku przekazania informacji potrzebnych do jej ustalenia, o których mowa w art.31 ust.6 ustawy wypadkowej, stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego więcej niż 10 osób do ubezpieczenia wynosić będzie tyle, ile stopa procentowa określona dla grupy działalności do której płatnik należy (art.33 ust.1 ustawy wypadkowej).

Informacje potrzebne do ustalenia wysokości stopy procentowej składki (kategorie ryzyka dla płatnika składek) zostały wymienione w art.31 ust.6 ustawy wypadkowej i są to dane identyfikacyjne płatnika składek określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, rodzaj działalności według (...), liczba ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego oraz adres płatnika składek. Powyższe informacje przekazuje płatnik składek zgłoszony w Zakładzie nieprzerwanie od 1 stycznia do 31 grudnia poprzedniego roku oraz co najmniej 1 dzień w styczniu danego roku. Informacje te przekazuje się w takiej samej formie, jaka obowiązuje płatnika składek w odniesieniu do dokumentów określonych przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z treścią art.31 ust.7 ww. ustawy wypadkowej ubezpieczony przekazał informacje podając numer (...) przeważającej działalności oraz liczbę ubezpieczonych - co najmniej 10. Ponieważ dla płatnika składek Zakład nie ustalił kategorii ryzyka składka na ubezpieczenie wypadkowe wynosi tyle, co stopa procentowa określona dla grupy działalności do której płatnik należy.

Płatnik przekazał Zakładowi prawidłową liczbę ubezpieczonych – powyżej 10, wskazał również prawidłowy kod przeważającej działalności gospodarczej, ustalił jednak składkę w wysokości 1,80% zamiast prawidłowo 2%.

Nie budzi wątpliwości, iż płatnik nieprawidłowo ustalił stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe do grupy działalności.

Zgodnie z treścią art.34 ust.1 ww. ustawy wypadkowej jeżeli płatnik składek nie przekazał danych lub przekazał nieprawdziwe dane, o których mowa w art.31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150 % stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Przepis ten stosuje się odpowiednio do płatników składek, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności - art.34 ust.3 ustawy.

Norma art.34 ust.1 ustawy wypadkowej stanowi swoistą sankcję wobec płatnika składek za podanie przez niego nieprawdziwych lub za nieprzekazanie wymaganych danych, o których stanowi przepis art.31 ustawy wypadkowej. Podwyższenie stopy procentowej na podstawie tego przepisu możliwe jest więc wyłącznie w przypadku nieprzekazania danych, lub przekazania nieprawdziwych danych, o których mowa w art.31 ustawy. Taka sytuacja nie ma miejsca w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy. Z zaskarżonej decyzji nie wynika, że płatnik nie przekazał danych, o których mowa w cytowanym wyżej art.31 ustawy wypadkowej, ani też, że przekazał nieprawdziwe dane dotyczące ilości zatrudnionych osób bądź rodzaju działalności. Wskazać należy, że płatnik jedynie błędnie wskazał wysokość stopy procentowej w deklaracjach za okres od 1 kwietnia 2008 roku do 31 marca 2009 roku. Płatnik bowiem pozostawał w przekonaniu, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,80%, a nie 2%.

Interpretacja przepisu art.34 ustawy wypadkowej jednoznacznie potwierdza, że pomiędzy nieprawidłowym ustaleniem liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia społecznego a zaniżeniem stopy procentowej składki musi zachodzić związek przyczynowo-skutkowy. Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wiąże bowiem sankcję z art.34 ust.1 tylko z tak oznaczoną przyczyną zaniżenia składki na przedmiotowe ubezpieczenie, a nie z każdym przypadkiem jej niewłaściwego obliczenia. Przekazywanie przez płatnika do Zakładu składki w wysokości niższej od wymaganej, jeśli wynika ono z innych powodów (np. matematycznej pomyłki w wyliczeniu kwoty składki) nie wyczerpuje hipotezy normy art.34 ust.3 w związku z ust.1 ww. ustawy wypadkowej i nie implikuje skutku objętego jej dyspozycją (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 27 czerwca 2013 roku III AUa 320/13, LEX nr 1339382, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 września 2013 roku, III AUa 109/13, Lex nr 1381336).

Rygorystyczna sankcja zawarta w art.34 ust.1 ustawy wypadkowej nie może być stosowana w sytuacjach, gdy płatnikowi składek nie można zarzucić nierzetelności, a przyczyna opłacenia składki w zaniżonej wysokości jest spowodowana nieświadomym działaniem, np. błędem rachunkowym czy pisarskim, bądź błędnym zinterpretowaniem przepisu, co miało miejsce w przypadku ubezpieczonego.

Jeżeli płatnik nie przedstawił Zakładowi żadnych nieprawdziwych danych, które mogłyby wpłynąć na wysokość stopy procentowej składki, a jedynie błędnie oznaczył stopę tej składki (której wartość procentowa nie stanowi danych w rozumieniu art.34 ust.1 w związku z art.31 ustawy wypadkowej), to wadliwe oznaczenie nie może spowodować uznania zawinonego zaniżenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Organ rentowy nie był zatem uprawniony do ustalenia dla płatnika stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe wyższej o 50%. Organ rentowy wywodzi tę sankcję z twierdzenia o zaniżeniu przez ubezpieczonego stopy procentowej, jednakże nawet według stanowiska organu (którego Sąd nie podziela) miałyby to nastąpić z innych niż opisane w art.34 ust.1 i 3 przyczyn. Przepis art.34 ustawy wypadkowej ma charakter sankcyjny i może być stosowany tylko w opisanych w nim sytuacjach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2012 r. sygn. I UK 358/11, Lex nr 1313678).

Błędnie określona stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe za sporny okres nie wynikała z błędnych danych przekazanych przez płatnika składek co do elementów, od których zależy wysokość tej stopy. Płatnik poprawnie ustalił liczbę ubezpieczonych i prawidłowo wskazał rodzaj przeważającej działalności gospodarczej według (...).

Reasumując samo zaniżenie stopy procentowej nie stanowi przesłanki nałożenia sankcji z art. 34 ust.1 ww. ustawy wypadkowej. Jest ono konieczną częścią przesłanek nałożenia sankcji, ale tylko jako skutek nieprzekazania danych, przekazania danych nieprawdziwych lub nieprawidłowego ustalenia liczby ubezpieczonych lub grupy działalności, nie stanowi samoistnej przesłanki. Nie jest również dopuszczalne ustalenie podwyższonej stopy procentowej w innych wypadkach ani w drodze jakiegokolwiek analogii.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe zobowiązując do zwrotu w przypadku złożenia apelacji.
3. Doręczyć pełnomocnikowi ZUS zapis protokołów rozpraw.

18 maja 2016 roku